

Polonijne Okienko na Świat

(27/03/2026)

Świat

- Teheran zapowiedział, że w przypadku eskalacji działań wojennych, jest gotowy zniszczyć instalacje odsalania wody w regionie. Grozi to humanitarną hekatombą na Bliskim Wschodzie, a kryzys ten może trwać miesiącami. Instalacje odsalające zapewniają ok. 70 proc. zapasów wody pitnej w krajach Zatoki Perskiej.
- Hiszpania obniżyła VAT na paliwa z 21% do 10%, by walczyć z podwyżkami na stacjach; podatki od prądu tnie o 60% z tego powodu.
- Rząd Słowenii tymczasowo ograniczył zakupy paliw na stacjach benzynowych do 50 litrów dziennie dla pojazdów prywatnych i 200 litrów dla firm i innych priorytetowych użytkowników, takich jak rolnicy - ogłosił premier Robert Golob, cytowany w niedzielę przez agencję Reutersa.
- Szkolenia dla żołnierzy ukraińskiej armii mają być realizowane na terytorium Ukrainy – poinformowała agencja Unian, powołując się na deklaracje przedstawicieli Sztabu Generalnego Sił Zbrojnych Ukrainy. W trakcie wojny obronnej z Rosją tysiące ukraińskich żołnierzy przeszło szkolenie na Zachodzie.
- Ukraińcy w Zatoce Perskiej niszczą Szahedy tanimi dronami, gdy USA strzelają do nich rakietami Patriot; Ukraińcy mówią o „bezsmyślnym” strzelaniu: do jednego drona za 70 tys. \$ Amerykanie odpalali czasem 8 pocisków za nawet 6 mln \$ każdy.
- Jedzenie ultra przetworzonej żywności obniża szanse na zajście w ciążę nawet o 60% wg badań naukowców z McMaster University.
- Chadeckie CDU wygrało niedzielne wybory w niemieckim kraju związkowym Nadrenia-Palatynat, uzyskując 31 proc. głosów - wynika z oficjalnych wyników. Drugie miejsce zajęło socjaldemokratyczne SPD z 25,9 proc. Trzecia uplasowała się prawicowo-populistyczna Alternatywa dla Niemiec (AfD) z poparciem na poziomie

19,5 proc. Według niemieckich mediów słabość SDP zagraża koalicji rządowej kanclerza Friedricha Merza.

- Szwedzki rząd zapowiedział, że od maja obniży podatek na benzynę i olej napędowy oraz uruchomi dopłaty do rachunków za prąd. Władze tłumaczą te decyzje skutkami wojny na Bliskim Wschodzie.
- W Holandii poza oficjalnym rejestrem mieszkańców może pozostawać nawet wiele tysięcy pracowników zarobkowych, w tym Polaków. Związek zawodowy FNV wskazuje, że część agencji celowo utrudnia im meldunek, a związki i media od lat opisują złe warunki, w jakich mieszkają pracownicy tymczasowi.
- Amerykański Urząd Celny i Ochrony Granic (CBP) poinformował, że luty był dziesiątym z rzędu miesiącem, w którym amerykańska straż graniczna nie wypuściła na terytorium USA żadnych nielegalnych imigrantów. Widać przy tym rekordowy spadek prób nielegalnego przekraczania granicy Stanów Zjednoczonych.
- Do 66 wzrósł bilans ofiar śmiertelnych katastrofy wojskowego samolotu transportowego Hercules C-130 w południowo-wschodniej części Kolumbii, w mieście Puerto Leguizamo - poinformowała agencja Reutersa, powołując się na źródła wojskowe. Na pokładzie było 125 osób.
- Rynek złota zaliczył gwałtowną korektę, tracąc ponad 700 dolarów w ciągu ostatniego tygodnia. To efekt decyzji Rezerwy Federalnej oraz przesunięcia kapitału spekulacyjnego na rynek ropy naftowej, który według Międzynarodowej Agencji Energetycznej (IEA) przechodzi właśnie największy kryzys w historii.
- Nawet 40 mln osób dziennie szuka diagnoz w czatbotach AI, kiedy badania pokazują, że co trzecia ich porada medyczna jest błędna lub niebezpieczna.
- AI z Northwestern University samodzielnie zaprojektowała nową klasę robotów, które potrafią same się naprawiać i działać po przecięciu na pół.

Polska

- Rząd wbrew obietnicom koalicji z 2024 r. nie zlikwidował systemu inwigilacji, tylko go częściowo zalegalizował i utrzymał w obecnej formie. Pegasus nadal jest w użyciu. W 2024 służby wniosowały o podsłuch wobec 5 tys. osób, a w 2023 r. było to 6 tys. osób.
- Banki w Polsce mimo rekordowych zysków podniosły cenniki dla kredytów hipotecznych ze stałą stopą – oprocentowanie w nowych ofertach o 1 pkt. % i po raz 1. od 2 lat kredyty ze stałą stopą stały się droższe od tych ze zmiennym oprocentowaniem.
- 28-letni Polak zaatakował nożem 20-letniego Ukraińca w warszawskim tramwaju, bo zirytował go ukraiński język. Pasażerowie rzucili się na agresora i obezwładnili go przed przyjazdem policji, nikt nie został ranny. Grozi mu 20 lat więzienia.

- Prezydent Nawrocki spotkał się w poniedziałek w Budapeszcie z Orbánem, co Donald Tusk nazwał „fatalnym błędem”. Oficjalnym powodem był Dzień Przyjaźni Polsko-Węgierskiej. Wcześniej prezydenci Polski i Węgier spotkali się w Przemyślu.
- Amerykańskie śmigłowce Apache będą serwisowane w Wojskowych Zakładach Lotniczych nr 1 w Polsce. W Łodzi podpisano umowę z Lockheed Martin. Inwestycja sfinansuje m.in. unijną pożyczka SAFE. Premier Tusk przypisał to „umiejętności twardej negocjacji przez Polskę”. „Z godnością, nie na kolanach”.
- Polska odrzuciła litewski plan wspólnego poligonu po obu stronach granicy, wskazując na niezadowolenie okolicznych mieszkańców i ogólnikowo deklarując brak zainteresowania.
- Prezydent Karol Nawrocki zażądał od Prokuratora Generalnego Waldemara Żurka akt sprawy dawnego opozycjonisty Adama Borowskiego — poinformował szef prezydenckiej kancelarii Zbigniew Bogucki.
- Iga Świątek ogłosiła zakończenie współpracy z trenerem Wimem Fissette’em, z którym zdobyła swój pierwszy tytuł na Wimbledonie. Decyzja Polki wywołała poruszenie w świecie tenisa, zwłaszcza że pojawia się w momencie spadku formy i rosnącej presji przed kluczową częścią sezonu.
- Opinią publiczną wstrząsnęła niedawno historia z Kłodzka. Mężczyzna został skazany na 25 lat więzienia za gwałty na nieletnich, zoofilię oraz rejestrowanie tych czynów na filmach i zdjęciach. Jego była żona, działaczka lokalnej Platformy Obywatelskiej, kandydatka w niedawnych wyborach samorządowych, również zasiadła na ławie oskarżonych. Prokuratura zarzucała jej, że od 2011 do 2022 r. nie udzieliła pomocy małoletniej, która była ofiarą przemocy seksualnej ze strony jej byłego męża. Kobieta miała być także świadkiem czynów zoofilskich i odpowiadała za znęcanie się nad zwierzętami. Sąd skazał ją na 6,5 roku pozbawienia wolności.
- "Całkowita klęska... Pytanie brzmi: kto teraz poniesie za to odpowiedzialność? Kto poniesie odpowiedzialność za słowa, które powtarzał zarówno Adam Bodnar, jak i obecny minister sprawiedliwości. To kompromituje tę władzę. TSUE potwierdza, że oni dopuścili się poważnych przestępstw" - tak orzeczenie TSUE, które obala narrację o "neosędziach" skomentował w rozmowie z portalem Niezależna.pl Jacek Ozdoba, europoseł PiS.
- Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli zdecydował o tym, że Adam Borowski, legenda opozycji w PRL, szefa warszawskiego Klubu "Gazety Polskiej", trafi do więzienia na pół roku za swoją wypowiedź na temat Romana Giertycha. obrońca Adama Borowskiego, mec. Krzysztof Wąsowski, wskazywał wcześniej, że od decyzji sądu będą składać zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie.
- Sąd w Warszawie wydał wyrok, który utrudni mieszkańcom wygrywanie spraw przeciw deweloperom o metraż pod ściankami działowymi. Sąd uznał, że doliczanie powierzchni pod ściankami do metrażu mieszkania jest legalne, o ile klient został o tym precyzyjnie poinformowany w dokumentach zakupu.

Australia

- Unia Europejska i Australia zakończyły we wtorek negocjacje umowy o wolnym handlu oraz zawarły partnerstwo w dziedzinie bezpieczeństwa. Porozumienie handlowe ma ułatwić dostęp UE do surowców krytycznych, które posiada Australia, a których Wspólnota potrzebuje do transformacji energetycznej.
- Partia Pracy odniosła wyraźne zwycięstwo w wyborach w Australii Południowej, w których także poparcie dla One Nation wzrosło do ponad 21 procent głosów. Premier Peter Malinauskas zapewnił sobie drugą kadencję ze znacznie zwiększoną większością, podczas gdy Partia Liberalna uzyskała około 19 procent głosów.
- W Belvoir Theatre w Sydney w dniach 28 marca - 3 maja 2026 roku będzie wystawiona sztuka na podstawie książki noblistki w dziedzinie literatury, Olgi Tokarczuk „Prowadź swój pług przez kości umarłych” (Drive your plow over the bones of the dead). W rolach głównych Pamela Rabe i Eamon Flack.
- Masażysta Anthony Brain został skazany na 15,5 roku więzienia za seksualne napaści na 13 kobiet, które zgłaszały się na masaże do jego gabinetu w australijskim Bunbury. Sąd ustalił, że mężczyzna wykorzystywał swoją pozycję, przekraczając granice intymności pod pozorem zabiegów terapeutycznych. Ofiarami były m.in. kobiety po porodzie oraz osoba z dystrofią mięśniową poruszająca się na wózku — informuje portal abc.net.au. Śledztwo rozpoczęło się po zgłoszeniu jednej z kobiet w 2023 r., co skłoniło kolejne poszkodowane do ujawnienia swoich doświadczeń.
- Australia przeżywa bezprecedensowy napływ imigrantów: co 45 sekund przybywa nowa osoba. W styczniu 2026 roku netto przybyło 57 tysięcy migrantów – rekordowy wynik. Rządowe obietnice ograniczenia imigracji tracą wiarygodność, brakuje mieszkań, PKB per capita stoi w miejscu, a partia One Nation Pauline Hanson szybko rośnie w sondażach i staje się drugą siłą w kraju.
- Donald Trump wyraził zaskoczenie decyzją Australii o niezaangażowaniu militarnym w Cieśninie Ormuz. Podkreślił swoje wieloletnie wsparcie dla sojuszników, a decyzję Australii ocenił jako nieoczekiwaną. Z kolei premier Australii Anthony Albanese podkreślił, że nie otrzymał oficjalnej prośby z Waszyngtonu.

Opracował:
Bogusław P.